

01.02.2023 – 8-А

Всесвітня історія

Вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Експансія Османської імперії. Сулейман Пишний.

Мета: розглянути особливості економічного, політичного та культурного розвитку імперії Османа; сформулювати уявлення учнів про Османську імперію у XVII - XVIII ст.; створити умови для розуміння характерних рис державного устрою Османської імперії; розглянути турецько-українські відносини, культуру Османської імперії; встановити зв'язок між зовнішніми та внутрішніми чинниками у розвитку Османської імперії; охарактеризувати взаємовплив Османської імперії та європейських країн; розвивати вміння порівнювати Османську імперію та європейські країни та висловлювати власну думку щодо особливостей розвитку Османської імперії; вдосконалити вміння учнів працювати з історичними текстами, таблицями, картою.

Опрацюйте опорний конспект:

Основні дати та події:

- 1520 - 1566 роки - роки життя Сулеймана I;
- 1529 рік, 1683 рік - розгром турків під Віднем;
- 1571 рік - битва під Лепанто.

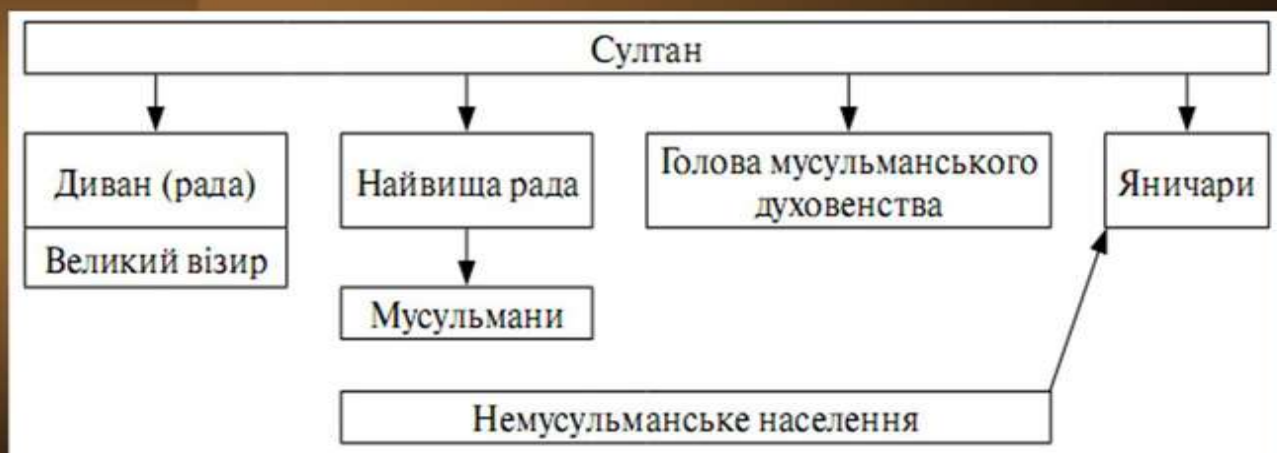
Захоплення Константинополя султаном Мехмедом II стало новою сторінкою в розвитку Османської імперії. Його син Баязид II (1481-1512 рр.) продовжив батькову справу. За часів його правління держава постійно воювала з європейськими країнами (Венецією, Угорщиною, Австрійськими Габсбургами, Польщею), Єгиптом та Персією. Молдавське князівство визнало васальну залежність. Також було підкорене східне узбережжя Чорного моря.

«Населення Османської імперії».

Категорії	Становище
Султан	Верховний власник землі; володів законодавчою, виконавчою та судовою владою; заохочував розвиток торгівлі
Кіннотники	отримували від султана землі з селами за умови несення служби у війську і спорядження декількох вершників з числа селян власним коштом

Яничари	турецька регулярна піхота
Башибузуки	воїни-добровольці, що служили тільки за військову здобич
Землероби	мали право обробляти землю й передавати дітям свій наділ, за це вони повинні або платити податки до казни султана, або оброк його кінним воїнам
Ремісники	працювали переважно на замовлення держави або заможних людей
Немусульмани	сплачували особливий грошовий податок - бжизью

Схема державного управління в Османській імперії

Селім I Трізний

سلیم الأول, Yavuz Sultan Selim

10 жовтня 1465 – 22 вересня 1520 р.

Султан Османської імперії, який протягом свого правління вдвічі збільшив її територію.

Здійснив грандіозні завоювання. Майже не вів воєн проти християн. Першим із османських імператорів 1517 року прийняв титул хліфа Ісламу, здобувши лідерство в його сунітній гілці, внаслідок завоювань на Близькому Сході

Сулейман I Пишний

«Кануні»

(1520–1566)

- ✓ впорядкував законодавство, що зберігало поділ суспільства на мусульман та немусульман;
- ✓ розвивав культуру;
- ✓ турки-османи проникли до Центральної Європи: захоплення Белграду, 1526 р. – битви при Мохачі, що ознаменувало поділ Угорщини, 1529 р. – облога Відня;
- ✓ укладено союз із Францією супроти австрійських Габсбургів.

Найбільшої могутності Османська імперія досягає за часів правління султана Сулеймана I Пишного (Кануні) (1520-1566 рр.). Він прославився прийняттям зводу законів, в основу яких був покладений поділ населення на мусульман та немусульман. За Сулеймана I імперія досягає найбільших розмірів, сам султан брав участь у

13 військових походах. Із великими втратами були захоплені острів Родос та Белград. У 1526 р. після перемоги турецького війська над чесько-угорською армією відбулося підкорення більшої частини Угорщини. В Азії до імперії були приєднані Ірак та частина Грузії. У Середземномор'ї Сулейман I також мав успіхи - були завойовані Барка і Триполітанія, під залежність султана потрапив і Алжир. В Європі тривали завоювання, була підкорена Трансильванія, але невдала облога Відня у 1529 р. припинила просування турків. Султан вів активну дипломатичну політику і навіть уклав союзний договір із Францією проти Габсбургів. Дружиною султана була Настя Лісовська, відома як Роксолана. Вона мала великий вплив на султана.

З усіх синів батька пережив тільки **Селім II (1566-1574 рр.),** який і став його наступником. Інші брати загинули або від хвороб, або під час боротьби за престол. Султан Селім II не цікавився політикою та управлінням державою, переклавши всі обов'язки на візирів. За часів його правління був укладений договір із Габсбургами, які визнали васальну залежність Молдавії та Валахії і щороку виплачували 30 тис. дукатів. У 1569 р. похід на Астрахань завершився поразкою, а в 1571 р. турецький флот був розбитий у битві під Лепанто. Ненадовго турки захопили Туніс.

Син Селіма II **Мурад III (1574-1595 рр.)** також не цікавився державними справами, ними більше переймалися його мати та дружина. За часів правління Мурада III було відновлено флот, знову підкорено Туніс та поновлено військові дії в Європі.

У результаті успішної війни з Іраном до імперії відійшла більша частина Азербайджану, більша частина Закавказзя, Курдистан, Луристан, Хузестан та Картлі.

У державі посилилася корупція.

За **Османа II (1617-1621 рр.)** тривала війна з Персією та Річчю Посполитою.

У 1620 р. турецька армія розбила польські війська під Цецорою, але зазнала поразки в Хотинській битві від козацько-польської армії. Султан повернувся до імперії і вирішив перенести столицю, але був убитий яничарами.

Султан Мехмед IV (1648-1687 рр.) був відомий прізвиськом «Мисливець». Він брав активну участь у подіях на українських землях, воюючи з польськими та московськими військами. За Бахчисарайським договором 1681 р. Османська імперія отримала Північну Київщину, Брацлавщину та Поділля. У 1683 р. війська на чолі з Яном Собеським розгромили турецьку армію під Віднем. Це був початок занепаду Османської імперії.

**ОСЛАБЛЕННЯ
ОСМАНСЬКОЇ ІМПЕРІЇ**

- безперервні війни призвели до погіршення становища населення
- після Великих географічних відкриттів торгові шляхи перенесені із Середземного моря до Атлантики
- військові все більше почали виявляти інтерес до господарської діяльності, відходили від служби
- утворення в 1684 р. антитурецької «Священної ліги», до якої увійшли Австрія, Польща, Венеція. Росія

Перегляньте відео: <https://youtu.be/8bI2Mh4i6K4>

Домашнє завдання: прочитати пар. 20, запишіть реформи Сулеймана I Пишного.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, вайбер 097-880-70-81, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

